Europos Parlamentas
2024-2029

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

2024/2057(INI)

10.10.2024

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai dėl ES prioritetų 69-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje
(2024/2057(INI))

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

Pranešėja: Lina Gálvez

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS 3

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJA GAVO INFORMACIJOS 7

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJOS PROJEKTAS

Rekomendacija Tarybai dėl ES prioritetų 69-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje
(2024/2057(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 1995 m. rugsėjo 15 d. JT deklaraciją „Pekino deklaracija ir veiksmų platforma“ ir į jos peržiūros konferencijų rezultatus,

– atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 13 d. JT generalinio sekretoriaus ataskaitą JT Moterų padėties komisijai „Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos įgyvendinimo ir Generalinės Asamblėjos dvidešimt trečiosios specialiosios sesijos rezultatų peržiūra ir įvertinimas“ (angl. *Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly*),

– atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdant ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017) ir prie jo pridėtą 2020 m. lapkričio 25 d. bendrą tarnybų darbinį dokumentą dėl tikslų ir rodiklių, kuriais remiantis bus įgyvendinamas Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas (2021–2025) (SWD(2020)0284),

– atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano[1],

– atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 11 d. savo rezoliuciją „25 metai po Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos priėmimo: su moterų teisėmis susiję ateities uždaviniai Europoje“[2],

– atsižvelgdamas į informacinį pranešimą „Spartinti pažangą siekiant 5-ojo darnaus vystymosi tikslo (5-asis DVT): užtikrinti lyčių lygybę ir įgalinti moteris ir mergaites“, kurį 2024 m. rugsėjo 18 d. paskelbė Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo mėn. JT lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo padalinio ir JT Ekonomikos ir socialinių reikalų departamento ataskaitą „Pažanga darnaus vystymosi tikslų srityje: lyčių perspektyva 2024 m.“ (angl. „*Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024“*),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 121 straipsnį,

[1] OL C 347, 2022 9 9, p. 150.
[2] OL C 465, 2021 11 17, p. 160.

– atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A10-0000/2024),

A. kadangi moterų ir vyrų lygybė yra vienas pagrindinių ES principų ir kadangi šiuo principu turi būti grindžiami ES išorės veiksmai;

B. kadangi moterų žmogaus teisės ir lyčių lygybė – ne tik pagrindinės žmogaus teisės, bet ir būtinos vystymosi skatinimo ir skurdo mažinimo priemonės bei reikalingas taikaus, klestinčio ir tvaraus pasaulio pagrindas;

C. kadangi 1995 m. Pekine vykusioje Ketvirtojoje pasaulinėje moterų klausimų konferencijoje 189 viso pasaulio šalių, įskaitant ES ir jos valstybes nares, vyriausybės įsipareigojo siekti lyčių lygybės ir užtikrinti visų moterų ir mergaičių įgalėjimą;

D. kadangi Pekino deklaracija ir veiksmų platforma yra išsamiausia pasaulinė lyčių lygybės skatinimo darbotvarkė, laikoma tarptautine moterų teisių chartija, kurioje moterų teisės apibrėžiamos kaip žmogaus teisės ir įtvirtinta visų moterų pasaulyje lygių teisių, laisvės ir galimybių vizija, ir 2015 m. buvo dar kartą patvirtinta priėmus JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. nustatant 5-ąjį tikslą „užtikrinti lyčių lygybę ir įgalinti visas moteris ir mergaites“, nurodant tikslus ir konkrečias priemones įvairiais klausimais, darančiais poveikį moterims ir mergaitėms;

E. kadangi likus vos šešeriems metams iki 2030 m., kai turi būti įgyvendinti JT DVT, nė vienas rodiklis pagal 5 tikslą nebuvo visiškai pasiektas; kadangi, JT vertinimu, reikia imtis radikalių veiksmų, kad būtų paspartinta pažanga ir kad nereikėtų laukti 286 metų siekiant pašalinti teisinės apsaugos spragas ir panaikinti moteris diskriminuojančius teisės aktus;

F. kadangi 2024 m. JT tyrime[3] dėl 5-ojo DVT vertinimo pabrėžiama, kad vis dar esama socialinių normų, kuriomis įteisinamas smurtas prieš moteris ir mergaites, mažinamos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, nemokama priežiūra ir darbas namų ūkyje priskiriami tik moterims ir ribojamos vadovavimo galimybės;

G. kadangi JT Generalinė Asamblėja išreiškė susirūpinimą dėl aktyvaus pasipriešinimo pažangai lyčių lygybės srityje ir didėjančios tarpvalstybinės priešiškos reakcijos į moterų teises; kadangi esama akivaizdžios ir neatidėliotinos būtinybės dar kartą patvirtinti realią moterų ir mergaičių lygybę ir žmogaus teises[4];

1. rekomenduoja Tarybai:

a) patvirtinti savo įsipareigojimą vykdyti Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą

---

[3] Jungtinės Tautos, *Are we getting there? A synthesis of UN system evaluations of SDG 5* (*Ar pasiekiame tikslą? JT sistemos vertinimų, susijusių su 5-uoju DVT, apibendrinimas)*, 2024 m. kovo mėn., https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/03/are-we-getting-there-a-synthesis-of-un-system-evaluations-of-sdg-5.

[4] JT Generalinė Asamblėja, *Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls (Priešiškų reakcijų į lyčių lygybę eskalavimas ir neatidėliotina būtinybė dar kartą patvirtinti realią moterų bei mergaičių lygybę ir jų žmogaus teises)*, *JT darbo grupė moterų ir mergaičių diskriminacijos klausimais ataskaita*, 2024 m. gegužės 15 d., https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

ir imtis jose nurodytų įvairių veiksmų lyčių lygybės srityje; patvirtinti savo įsipareigojimą užtikrinti moterų žmogaus teises, integruojant lyčių aspektą į visų sričių politiką ir ciklus, įgyvendinti konkrečius ir tikslinius veiksmus moterų žmogaus teisių ir lyčių lygybės srityse ir užtikrinti tinkamą biudžeto sudarymą atsižvelgiant į lyčių aspektą;

b) užtikrinti, kad lyčių lygybė ir moterų teisės būtų visapusiškai ir išdidžiai įgyvendinamos visais ES išorės veiksmų aspektais, taikant tinkamai finansuojamą, įtraukų, sąveikinį ir transformatyvų požiūrį į lytį;

c) užtikrinti visapusišką Parlamento ir jo Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto dalyvavimą sprendimų priėmimo procese dėl ES pozicijos 69-ojoje Jungtinių Tautų Moterų padėties komisijos sesijoje (2025 m. kovo 10–25 d.); pasirūpinti, kad prieš derybas Parlamentas būtų tinkamai bei laiku informuotas ir turėtų galimybę susipažinti su ES pozicijos dokumentu, ir toliau stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir neformalias konsultacijas, be kita ko, prieš derybas ir jų metu, kad būtų tinkamai atsižvelgta į Parlamento prioritetus;

d) tinkamai įvertinti pažangą ir sunkumus, su kuriais susidurta įgyvendinant Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą;

e) suaktyvinti ES pastangas siekiant įveikti likusius iššūkius, susijusius su visapusišku Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos įgyvendinimu; užtikrinti, kad ES rodytų pavyzdį nustatydama tvirtas politikos priemones, kuriomis būtų siekiama spręsti lyčių nelygybės problemą, kovoti su ja ir ją iš anksto numatyti, kokia bebūtų jos išraiška, ir siekiama įgalinti moteris, atsižvelgiant į jų įvairovę;

f) pakartoti, kad ES tenka svarbus vaidmuo siekiant lyčių lygybės pasaulyje, šiuo tikslu remiant šalis partneres, kad jos kovotų su diskriminacija dėl lyties; užtikrinti, kad ES rodytų pavyzdį primygtinai ragindama likusias penkias valstybes nares, kurios dar neratifikavo ir neįgyvendino Stambulo konvencijos, tai padaryti kuo greičiau;

g) primygtinai raginti užtikrinti lygias galimybes visiems visose gyvenimo srityse, kad moterys, atsižvelgiant į jų įvairovę, galėtų išnaudoti savo potencialą, visų pirma priimant politinius, ekonominius, akademinius ar kultūrinius sprendimus, nes tai taip pat labai svarbu geram valdymui ir politikos formavimui; atsižvelgiant į tai, pareikšti prieštaravimą dėl semiotinio smurto prieš moteris politikoje, kuris palaiko ir stiprina neigiamus stereotipus apie moteris ir atgraso jaunas moteris nuo įsitraukimo į politiką ir viešąją sferą;

h) pabrėžti, kad silpna politinė lyderystė, įsipareigojimų trūkumas, duomenų spragos, nepakankamos investicijos ir prieš teises nukreiptų judėjimų kilimas buvo įvardyti kaip kliūtys; todėl būtina skatinti, kad daugiau moterų eitų vadovaujamas pareigas, didinti investicijas ir įgyvendinti visapusiškas politikos reformas siekiant įveikti šias sistemines kliūtis ir sukurti iš tiesų lygiateisę visuomenę;

i) integruoti lyčių aspektą ir sudaryti biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą visų sričių ES politikoje, įskaitant išorės veiksmus, ir rodyti pavyzdį šioje srityje;

j) įsipareigoti nuolat vertinti ES vidaus ir išorės politiką, kiek tai susiję su lyčių lygybe, lyčių aspekto integravimu ir biudžeto sudarymu atsižvelgiant į lyčių aspektą, ir imtis aktyvių taisomųjų veiksmų šiuo klausimu;

k) raginti Komisiją toliau plėtoti ir įgyvendinti konkrečius ir tinkamai finansuojamus planus ir veiksmus, kuriais būtų siekiama JT DVT, visų pirma susijusių su lyčių lygybe;

l) imtis vadovaujamojo vaidmens pasaulinėje kovoje su priešiška reakcija į lyčių lygybę ir moterų teises;

m) primygtinai raginti Komisiją toliau plėtoti ir gerinti pagal lytį suskirstytų duomenų rinkimą ir užtikrinti, kad šiais duomenimis būtų prisidedama prie geresnio politikos formavimo; taip pat stiprinti Europos lyčių lygybės institutą turint mintyje finansavimą ir pajėgumus;

n) nedelsiant ir visapusiškai įgyvendinti Trečiąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą ir užtikrinti, kad iki 2025 m. 85 proc. visų naujų veiksmų išorės santykių srityje būtų prisidedama prie lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo;

o) atkreipti dėmesį į 2022 m. kovo 10 d. Parlamento rezoliucijoje dėl Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano pateiktas rekomendacijas ir jas įgyvendinti, taip visais ES išorės veiksmų aspektais pirmenybę teikti Trečiajam ES lyčių lygybės veiksmų planui, taikant sąveikinį ir transformatyvų požiūrį į lytį, tiek turint mintyje Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano geografinę aprėptį, tiek veiksmų sritis, ir integruojant lyčių aspektą į visas išorės veiksmų sritis: prekybos, vystymosi politikos, humanitarinės pagalbos, saugumo ar į tokius sektorius kaip energetika ir žemės ūkis;

p) parengti, finansuoti ir įgyvendinti politiką, kuria būtų mažinamas lyčių, kaip skurdo veiksnio, vaidmuo tiek Europos Sąjungoje, tiek vykdant išorės veiksmus už jos ribų, deramai atsižvelgiant į sąveikinius veiksnius, įskaitant amžių, priežiūros pareigas, negalią, rasę ir lytiškumą;

q) šalinti sistemines ir pagrindines moterų skurdo priežastis ir įgalinti moteris ir mergaites, atsižvelgiant į jų įvairovę, pasitelkiant švietimą, mokymą, mokymąsi visą gyvenimą, nediskriminacines darbo galimybes, galimybes naudotis socialinėmis paslaugomis, nemokamos priežiūros ir socialinės atsakomybės pusiausvyrą per teisėkūros iniciatyvas, kovojant su lyčių stereotipais ir populiarinant moteris kaip sektinus pavyzdžius;

r) raginti dėti daugiau pastangų, priimti naujus teisės aktus ir užtikrinti esamų priemonių vykdymą, kad būtų užtikrintos moterų, kaip namų ūkio darbuotojų, teisės;

s) stiprinti ES atsaką, išteklius ir priemonių rinkinį tiek viduje, tiek už jos ribų, kiek tai susiję su smurtu dėl lyties, įskaitant smurtą šeimoje, seksualinį, fizinį, psichologinį ir ekonominį smurtą, be kita ko, karo zonose, atsižvelgiant į migraciją, prostituciją ir seksualinį išnaudojimą;

t) užtikrinti, kad moterys, atsižvelgiant į jų įvairovę, turėtų galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, be kita ko, susijusiomis su lytinėmis teisėmis ir reprodukcine sveikata, įskaitant amžių atitinkantį lytinį švietimą ir švietimą santykių ugdymo klausimais, kontracepciją, saugų ir teisėtą nėštumo nutraukimą, gimdyvių sveikatos priežiūrą ir priežiūra grindžiamas sveikatos priežiūros paslaugas;

u) raginti dėti daugiau pastangų siekiant spręsti lyčių klausimus vykdant žaliąją

pertvarką, atsižvelgiant į tarpsektorinį ir neproporcingą klimato kaitos poveikį moterims ir mergaitėms, ypač besivystančiose šalyse, pažymint, kad klimato kaitos poveikis nėra neutralus lyčių atžvilgiu;

v) ginti ir stiprinti pilietinės visuomenės organizacijas, remiančias moterų teises;

2. paveda Pirmininkei perduoti šią rekomendaciją Tarybai ir susipažinti – Komisijai.

PRIEDAS. SUBJEKTAI ARBA ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJA GAVO INFORMACIJOS

Pranešėja, prisiimdama visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.